

Ansökan:

Ansökan ska utgå ifrån *Riktlinjer för ansökan* (se separat PDF), följa nedanstående rubriker och bestå av max 7 sidor. Underskriftssidan tillkommer. Vid behov kan ansökan kompletteras med bilagor. Vid frågor kontakta FINSAM:s kansli, se www.finsamimalmo.se

1. Kontaktuppgifter

Maria Almazidou, enhetschef Maria Malmö,

E-postadress Maria.Almazidou@skane.se, Direkttelefon 040-33 71 70, Mobiltelefon 0766-48 62 52

Postadress Maria Malmö, Grönekatan 9, 205 02 Malmö

Jenny Rundberg, verksamhetsutvecklare VO Vuxenpsykiatri Malmö/Trelleborg

E-postadress Jenny.Rundberg@skane.se, Direkttelefon 040- 33 19 80, Mobiltelefon 0702-95 53 89

Postadress: Jan Waldenströms gata 22, plan 3, 205 02 Malmö

2. Bakgrund

Maria Malmö är en öppenvårdsmottagning för ungdomar upp till 25 år som missbrukar alkohol och/eller droger. Mottagningen startade 2005 och drivs av två huvudmän Malmö Stad och Region Skåne. Maria mottagningar finns runt om i Sverige. Den primära drogen bland dem som söker vård på Maria mottagningarna är oftast alkohol och cannabis som behandlas enligt traditionella vårdprogram.

Tramadol är ett läkemedel som kan användas mot vissa typer av smärta. Det har delvis liknande effekt som morfin. Läkemedlet är narkotikaklassat och det finns en risk för beroende (Tjäderborn et al., 2009). De senaste åren har tramadol fått ett starkt fäste i Malmö. Tullverkets beslag av tramadol ökar lavinartat, även nätsmuggling av drogen är vanligt förekommande. När tramadol används rätt, dvs. enligt läkares ordination för avsedda smärttillstånd och ger en bra effekt på smärtan, är risken för beroende mindre. När tramadol används i berusningssyfte eller för att bli lugn är det stor risk att man blir beroende. På Maria Malmö har man sett hur ungdomar förstärker effekten av cannabis genom att samtidigt ta tramadol. Behandlarna på Maria Malmö upplever att dessa ungdomar har en svårare problematik och att de traditionella behandlingsmetoderna inte räcker till. Det ställer också större krav på fungerande samverkan med ex. skolan.

Missbruk av tramadol ställer andra krav på behandling än enbart missbruk av cannabis. Man får så kallade abstinenssymtom om man slutar tvärt. Abstinens kan yttra sig som oro, kallsvettning och diarré. Höga doser kan utlösa kraftiga krampanfall (Gardner et al., 2000). Tramadol har farmakologiska effekter som delvis liknar vissa antidepressiva, och det finns beskrivet en psykiatrisk samsjuklighet hos tramadol användare (Bassiony et al., 2016).

De senaste åren har missbruk av läkemedel uppmärksamats som ett ökande problem i Sverige, liksom internationellt (Novak et al., 2016). Men det finns fortfarande väldigt lite kunskap om problematik och behandlingsbehov hos de som missbrukar tramadol. En orsak till detta är att tramadol missbruk är mer frekvent förekommande i Malmö än i övriga Sverige. Detta syns tydligt i den årliga statistik av ungdomar som får behandling på Maria mottagningarna. Sedan statistiken började föras år 2013 har tramadol varit den tredje primära drogen bland ungdomarna i Malmö, medan den knappt förekommit alls i Stockholm och Göteborg. Varför tramadol missbruket är mycket mer utbrett i Malmö än i övriga storstäder vet ingen. Men klart är att tramadol missbruk har fått ett oroande fäste i Malmö.

Av dem som 2016 påbörjade behandling på Maria Malmö uppgav 40% att de använt tramadol. Vi vet genom en

enklare analys att det inte är någon större könsskillnad mellan dem som tagit tramadol och övriga som söker vård på Maria Malmö, drygt 70% är män. De är något äldre, 64% är över 18 år, och bland dem som har tramadol som sin primära drog är 70% över 18 år.

En forskningsstudie har genomförts på Maria Malmö som dokumenterat den oroväckande plats som tramadol har fått i missbruksmönstret hos unga i området. Som del i en behandlingsstudie analyserades hårprover från de vårdsökande ungdomar som ingick i studien (efter informerat samtycke), för att bättre och mer detaljerat kunna analysera både traditionella och nyare missbruksmönster. Av de inkluderade patienterna, som var i åldrarna 15-24 år, var 31% positiva på tramadol i hår. Bland samtliga personer som var positiva på någon substans från opioidgruppen var alla utom en tramadol-positiva, vilket måste beskrivas som ett nytt och delvis förvånande missbruksmönster jämfört med andra regioner och länder. Nästan samtliga individer i studien hade också ett missbruk av cannabis, vilket bekräftar det kliniska intrycket av att samtidig användning av cannabis och tramadol är ett mycket framträdande och nytt missbruksmönster hos unga i Malmö. (Olsson et al., 2017). Av dem som var tramadol positiva hade 44% blivit dömda för brott, jämfört med tramadol negativa, vilket kan indikera att denna grupp har ett större socialt utanförskap och behov av samordnade insatser.

Behovet av ökad kunskap om droger och missbruk är stort bland personal som möter ungdomarna inom skola och arbetsmarknadsåtgärder. Behovet av ökad kunskap om tramadol missbruk är än större. Även om man känner till att tramadol missbruk förekommer är många omedvetna om dess farlighet och konsekvenser.

Bristen på kunskap medför att missbruket inte uppmärksammas eller att personalen vid misstanke inte vet hur de ska agera och vilka behandlingsvägar som finns. Mörkertalet är stort och alltför många ungdomar får inte möjlighet till behandling.

Det ska också framhållas att detta nya mönster än så länge är bristfälligt beskrivet i vetenskaplig litteratur, och identifieringen av denna problematik i Maria Malmös verksamhet ger en unik möjlighet att bättre förstå den här utvecklingen och i en nära framtid kunna arbeta med metodutveckling för att bromsa utvecklingen.

3. Presentation av insatsen (inled med kort sammanfattning)

Runt om i landet finns Maria mottagningar som erbjuder behandling för ungdomar som missbrukar alkohol och/eller droger. Ungdomarna de möter är i den viktiga fasen i livet då de ska fullfölja sina gymnasiestudier och etablera sig på arbetsmarknaden för första gången. Ett missbruk kan lätt omkullkasta ungdomarnas möjligheter. Maria mottagningarna erbjuder behandling för alkohol och drogmissbruk. I Malmö har man under senare år uppmärksammat att allt fler även missbrukar tramadol. Denna utveckling har man inte sett på andra håll i landet. Behandlarna på Maria Malmö har fått en klinisk erfarenhet av ungdomar med tramadol missbruk men beskriver ett ökat behov av kunskap kring dessa ungdomars specifika problem, och i vilka grupper preventiva insatser kan behöva sättas in. Behovet av kunskapshöjning är än större bland personal som möter ungdomarna i skola och arbetsmarknadsåtgärder, men som många gånger saknar tillräcklig kunskap om missbruk, dess konsekvenser och behandlingsmöjligheter. Väl i behandling är behovet av fungerande samverkan nödvändig för att ungdomen ska kunna bibehålla sin skolgång eller etablering på arbetsmarknaden. Detta i sin tur motiverar också till drogfrihet. På samma sätt kan en icke fungerande samverkan ge negativa konsekvenser inom båda områden.

Ansökan avser att skapa två projektjänster på Maria Malmö som kan arbeta med nedanstående insatser under en begränsad projekttid av två år:

Kartläggning och kunskapsinsamling om tramadol missbruk.

Kunskapspridning till personal på Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR funktionen på Arbetsförmedlingen.

Utveckling av samverkan mellan dessa parter och Maria Malmö.

Utveckling av ny behandlingsmodell på Maria Malmö för ungdomar med tramadol missbruk som kombinerar medicinsk och psykosocialt kompetens för att jämte drogfrihet arbeta med aktiv samverkan för fungerande sysselsättning.

Utvärdering och slutsatser av genomfört projekt. Sammanställande av rapport och framtagande av underlag för beslut om fortsatt arbete inom ordinarie verksamhet.

3.1. Tidsplan

Startdatum: **1 december 2017**

Slutdatum: **31 oktober 2019**

Några exakta tidsangivelser är inte aktuellt då mycket arbete kommer att löpa parallellt. De tidsangivelser som ges nedan blir därför preliminära.

December 2017 – mars 2018

Kartläggning och kunskapsinsamling om tramadol missbruk.

Kontakt med Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR-funktionen.

Framtagande av föreläsningmaterial, diskussionsunderlag om samverkan, samt utvärdering.

April 2018 – augusti 2019

Föreläsningar om missbruk och workshop kring samverkan, uppskattningsvis 20 tillfällen.

Behandlingsarbete på Maria Malmö utifrån ny modell, uppskattningsvis 40 patienter.

Augusti 2019 – oktober 2019

Utvärdering och slutsatser av genomfört projekt.

Sammanställande av rapport.

Beslutsunderlag om fortsatt arbete inom ordinarie verksamhet.

3.2. Målgrupp

Kompetenshöjning och samverkansdiskussioner har som målgrupp personer som möter ungdomar mellan 16-25 år och arbetar inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR-funktionen på Arbetsförmedlingen.

Utveckling av ny behandlingsmodell har som målgrupp ungdomar mellan 16-25 år med tramadol missbruk som erhåller behandling på Maria Malmö. Enligt tidigare data bejakar ca 40% av de ungdomar som erhåll behandling på Maria Malmö att de använt tramadol vilket i antal motsvarar ca 70 individer per år. Av dem är ca 70% män.

När det gäller att arbeta utifrån en ny behandlingsmodell uppskattas projektledarna kunna erbjuda detta till totalt 40 individer under projekttiden med företräde för de med tyngst missbruk. Alla ungdomar som har ett tramadol missbruk kommer dock att beröras av projektet, då projektledarna i dessa fall ska bistå ordinarie behandlare.

3.3. Effekt- och insatsmål

Insatsmålen är att personal som arbetar med ungdomar i åldern 16-25 år vid Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR-funktionen på Arbetsförmedlingen erhåller utbildning kring ungdomars missbruk samt workshop kring samverkan. Vidare att för de ungdomar med tramadol missbruk som aktualiseras för behandling på Maria Malmö utvecklas ny behandlingsmodell som jämte fokus på drogfrihet arbetar med aktiv samverkan för att erhålla/upprätthålla en fungerande sysselsättning.

Effektområdet är att ungdomar som missbrukar tidigt identifieras av personal inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR-funktionen på Arbetsförmedlingen för att aktualiseras på Maria Malmö där de erhåller effektiv behandling. Vidare att det finns utarbetade samverkans kanaler mellan dessa parter och Maria Malmö som optimerar ungdomens möjlighet att erhålla/upprätthålla en fungerande sysselsättning.

3.4. Organisering

Två tjänster tillsätts på Maria Malmö under två års projekttid.

De ingår i samma arbetsgrupp och står under samma enhetschef som övrig personal på Maria Malmö.

Den ena projektjänsten anställs av Malmö Stad, Social resurs, och ska ha förutom lämplig högskoleutbildning ha stor erfarenhet av stöd och behandling för missbruk samt god kännedom och nätverkskompetens gällande samhällets övriga resurser. Denna tjänst kommer i projektet ha fokus på psykosocial behandling och samverkan gällande sysselsättning.

Den andra projektjänsten förläggs till Region Skåne, beroendecentrum och ska förutom lämplig medicinsk högskoleutbildning ha stor erfarenhet av behandling av missbruk och psykisk ohälsa. Denna tjänst kommer i projektet ha fokus på den psykiatriska omvårdnaden.

Den befintliga styrgruppen för Maria Malmö ansvarar tillsammans med enhetschef för att projektets intentioner förverkligas. Styrgruppen träffas 1 gång/månad. Vid behov adjungeras specifika samverkansparter ex. utvecklings- och samordningsansvarig kurator från Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.

3.5. Aktiviteter

Kartläggning och kunskapsinsamling

Genom den databas som finns av de som erhåller behandling på Maria Malmö kan en jämförelse göras av de som missbrukar tramadol gentemot övriga vad gäller:

Ålder, kön och initiativtagare till kontakt

Psykosocial situation; boende, sysselsättning, skolproblem, kriminalitet, tidigare kontakt med socialtjänst.

Problem i uppväxtmiljön; förekomst av psykiska problem, alkohol/drogmissbruk, ekonomiska problem, psykisk misshandel, fysiskt våld och sexuella övergrepp.

Tidigare kontakt med psykiatri och psykisk ohälsa.

Förekomst och frekvens av alkohol- och narkotikabruk samt rökning.

Missbrukskarriären för tramadol såsom debutålder, frekvens etc.

Behandlingsförloppet för personer med tramadol missbruk jämfört med andra vård sökande, ex skillnader i kvarstannande i behandling och skillnader i behandlingsutfall.

Kontakt har tagits med forskare som kommer att bistå projektledarna i arbetet.

Kompetenshöjning och workshop kring samverkan

Framtagande av föreläsning kring ungdomar och missbruk med fokus på alkohol, cannabis och tramadol.

Föreläsningen omfattar ungdomars drogvanor, tecken på missbruk, hur man kan uppmärksamma och prata med ungdomen om misstankarna, vart man kan söka hjälp samt behandlingsmöjligheter.

Framtagande till diskussionsunderlag för workshop kring samverkan som inkluderar ex hur det fungerar idag, utmaningar och förbättringsmöjligheter.

Denna kompetenshöjning kommer att erbjudas till följande personal inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR-funktionen på Arbetsförmedlingen som möter ungdomar mellan 16-25 år. Omfattningen av föreläsningen får utvecklas i

samråd med respektive part. Lämpligen kan två alternativ ges.

Föreläsningen består även av en workshop kring samverkan. Det är en förutsättning att delta på båda samt att även närmsta chef medverkar. För att skapa delaktighet ska personalen i förväg erhålla diskussionsmaterial samt förbereda fall de vill diskutera.

Intresse för delaktighet har förmedlats av Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt AR-funktionen på Arbetsförmedlingen.

Behandlingsarbete på Maria Malmö utifrån ny modell

För att redan från start få en vidare bedömning av ungdomens såväl sociala som medicinska behov och svårigheter kommer båda projektledarna att gemensamt träffa ungdomen vid första bedömningsbesöken, så kallat 2-in. Efter bedömning kommer en individuell behandlingsplan att tas fram. Även i det fortlöpande arbetet har man ett gemensamt behandlingsansvar men med inriktning gentemot respektive område. En samverkansplanering kommer att göras för varje patient.

För att identifiera eventuell psykisk ohälsa som kan komma att påverka insatserna inom respektive område kommer alla patienter att kartläggas med hjälp av M.I.N.I som är strukturerad intervju för de viktigaste psykiatriska störningarna på Axel I i enlighet med DSM-IV och ICD-10.

Vidare kommer man att göra djupintervjuer kring orsaker till varför man tar tramadol t ex psykisk ohälsa, ångestlindring, bantning (nedsatt aptit), ökad sexuell förmåga.

3.6. Implementering

Då projektledarna ingår i samma arbetsgrupp, deltar i samma behandlingskonferenser och övriga möten som annan personal på Maria Malmö kan den ordinarie personalen nära följa de erfarenheter man drar i projektet.

Projektledarna ska även bistå ordinarie personal i ärenden som rör ungdomar med tramadol missbruk.

Beslutsunderlag tas fram för hur de erfarenheter och arbetsmodeller som utvecklats under projektiden kan implementeras i ordinarie verksamhet. En fördel i detta arbete är att projektet står under samma styrgrupp som ordinarie verksamhet och därmed kan förhålla sig till implementeringen under hela projektiden.

Vad gäller kompetens höjning hos samverkansparter kommer en god grund att läggas under projektiden. Som all kunskaphöjning behöver det påfyllning för att inte falla i glömska. En utvärdering kommer att göras av befintlig kompetens kring ungdomar och missbruk, och behov av framtida kompetensutveckling hos de parter som erhållit föreläsning/workshop. Med stor sannolikhet kommer även andra aktörer att efterfråga motsvarande insatser. Ett beslutsunderlag få tas fram på vilket sätt Maria Malmö kan vara behjälplig i detta efter avslutad projektid.

3.7. Budget i kronor (detaljerad samt sammanställd)

Personal:

Personalkostnad omfattar projektledarnas två heltidslöner inkl. sociala avgifter.

Externa tjänster:

Lokaler:

Lokaler omfattar även uppskattade kostnader för telefoni och IT.

Övriga kostnader:

Övriga kostnader inkluderar omkostnader i samband med utbildning/workshop konferenslokal, fika och material, samt kostnader för projektledarna avseende utbildning/studiebesök/handledning/resor.

Sammanställd budget	År 1.....	År 2.....	År	Totalt
Personal	1 300 000	1 300 000		2 600 000
Externa tjänster				
Lokaler	60 000	60 000		120 000
Övriga kostnader	160 000	160 000		320 000
Totalt	1 520 000	1 520 000		3 040 000

Annat av vikt (t ex medel/insatser som anslås från andra parter):

4. Metoder för uppföljning och utvärdering

Efter avslutad föreläsning/workshop ska all personal besvara en utvärdering.

Efter avslutad patientärendeska projektledarna inhämta synpunkter och initiera en diskussion med samverkansparten/erna kring hur arbetet fungerat och hur det kan utvecklas vidare.

Patienten erhåller sedvanlig utvärdering.

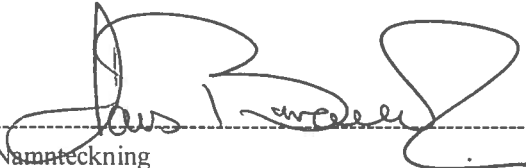
I slutet av projekttiden görs en kartläggning av befintlig kompetens kring ungdomar och missbruk, och behov av framtida kompetensutveckling hos de parter som erhållit föreläsning/workshop.

Beslutsunderlag tas fram för hur de erfarenheter och arbetsmodeller som utvecklats under projekttiden kan implementeras i ordinarie verksamhet.

Projektrapport skrivs.

Underskrift av ansvariga

Ort och datum:

Namnteckning

Hans Brauer, verksamhetschef
VO Vuxenpsykiatri Malmö/Trelleborg
Skånevård Sund, Region Skåne

Namnförtydligande och organisation

Ort och datum:

Namnteckning

Britt-Marie Pettersson, förvaltningsdirektör
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Malmö Stad

Namnförtydligande och organisation

